

Μίμης Σουλιώτης

Δέκα χρόνια με την απουσία

Είναι φορές, που εφημερεύει το γραφείον αναμνήσεων...Εκεί είναι αρχειοθετημένη, η ιστορία των ανθρώπων που στάθηκαν στο δρόμο μας και τον καθόρισαν...

Βορειοδυτικά...Τέλος Νοέμβρη στη Φλώρινα. Λίγο φθινόπωρο, περισσότερο χειμώνας...Ήταν τότε, το 2012, που αποφάσισε η ζωή, πως πρέπει να «φύγει» ο Μίμης Σουλιώτης .Τόσο ξαφνικά. Χωρίς καν να γεράσει...Προκαλούσε τον θάνατο στα ποιήματά του. Τον ειρωνευόταν, τον απαξίωνε...Ο ποιητής, ο συγγραφέας, ο εκδότης, ο πανεπιστημιακός, ο δοκιμιογράφος, ο...

Σε όλα τα ο...θα μπορούσε να ταιριάζει το όνομά του.

Μερικά ταξίδια, δεν θέλεις να γίνουν. Τα ξορκίζεις. Όμως ποιος μας ρωτάει...Και πώς ν' ανέβω τη σκάλα της αιωνιότητας, για να τον συναντήσω...

Παίρνω λοιπόν, το μονοπάτι της μνήμης...

Είναι πολύ δύσκολο να γράψεις, για κάποιον που ξέρεις πως «χάθηκε» κι εκείνος να μην το έχει κουνήσει ρούπι από δω. Ψάχνω τις λέξεις, που θα χωρέσουν όλα μου τα συναισθήματα, χωρία τα πράγματα να εξελιχθούν σε δράμα, γιατί κάτι τέτοιο, δεν ταίριαζε στην κοσμοθεωρία του.

Περιδιαβαίνει πάντα τους δρόμους της «μικρής μας πολίχνης», ορειβατεί η σκέψη του, στα μακεδονικά βουνά, στις μαγευτικές Πρέσπες ονειροπολεί, που ώρες ώρες είναι θάλασσα..Στις μνήμες μας ολόρθος, με το γοητευτικό του πρόσωπο, τα πυκνά ολόμαυρα μαλλιά, το ίδιο βλέμμα κάρβουνο, το μόνιμα αναμμένο τσιγάρο να του καίει τα δάχτυλα, αγναντεύει τα τοπία της ιδιαίτερης πατρίδας του...

Στη βαθιά Επιφάνεια της ζωής, τυχαία συναντηθήκαμε, πριν αμέτρητα χρόνια. Πρώτη φορά, στο σπίτι του Θέμη και της Ρίνας Μηλώση. Σε μια ονομαστική γιορτή. Όλοι εκεί..Πού χωρούσαμε τόσος κόσμος !Τα νιάτα όμως, χωρούν παντού.

Δε γινόταν να μη γυρίσεις να τον δεις. Η φωνή του, σε ανάγκαζε, να τον αναζητήσεις. Ζεστός και οικείος. Γνώριμος. Με την κιθάρα στην αγκαλιά του και την Ελένη δίπλα του. Από τότε, δεν επισκέπτονταν τη σκέψη μου, ο ένας, χωρίς τον άλλον. Συνυπάρξαμε στο τραγούδι εκείνο το βράδυ. Ένας εξαιρετος κιθαρίστας. Κι όλα γίνονταν μαγευτικά.

Είχα ήδη διαβάσει ποίησή του. Είχα αρχίσει να βυθίζομαι στα ποιήματά του. Με πρωτόλεια περιέργεια, τρύπωνα στον υπέροχο κόσμο του. Στίχοι «φουσαλίδες που λάμπουν και σκάνε στη σκέψη», όπως ο ίδιος έλεγε... «Αυτό είναι ποίηση»...Δέκα οι ποιητικές του συλλογές. Κι όλες πάντα, με αναφορές στη πολυφίλητη Φλώρινά του...Την καθημερινότητά της έκανε βιωμένη ποίηση. Άνθιζε μέσα στο σινιάκι της. Το τρυπούσε θαρρείς, και άνοιγε ορίζοντα, στις θαμπές και αδιαπέραστες μέρες. Ένα μικρό, χειροποίητο, σύμπαν...

Η Φλώρινα, κατοικούσε μέσα του. Είχε φυτρώσει στην καρδιά του.

Επέλεξε να μη μετοικήσει ποτέ, από αυτήν. Επέλεξε να ζήσει εδώ. Να της χαριστεί...Υπολείπτομαι, όσους σπουδαίους πήραν μια τέτοια απόφαση. Άδίκησαν καριέρες μεγάλες και διάσημες, για να δώσουν πνοή στον τόπο της αγάπης τους. Δύσκολη, αλλά προσωπική επιλογή...

Δυναμικός και πανταχού παρών στα πολιτιστικά. Τόλμησε να φέρει, άλλον αέρα, σε ένα τόπο που ψιθύριζε τα πράγματα, και φοβόταν να τα αποδεχτεί, με το όνομά τους. Συγκρούστηκε, μέσα από την ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ, την τοπική εφημερίδα που εξέδιδε, με ένα κατεστημένο, που αλώνιζε και άλωνε.

Έβγαλε στην επιφάνεια, θέματα ταμπού, που ταλάνιζαν χρόνους, αυτόν τον τόπο. Τα έβαλε με δαίμονες που προσποιούνταν τους θεούς..Δεν σιώπησε κόντρα σε ανθρώπους και καιρούς και συμφέροντα. Όχι αναίμακτα πάντα. Για να θυμηθώ την υπόθεση του Αγγελόπουλου. Τότε που πολλοί είχαν λουφάξει, στο σκοτάδι του αφορισμού. Μέρες «ηρωικές», σε μια πόλη κατάμαυρη.

Έδινε χώρο και λόγο με απλοχεριά σε όλους. Πώς θυμάμαι τα πρώτα μου χρονογραφήματα εκεί! Τους ενδιασμούς μου και τον τρόπο του να με ενθαρρύνει. Ίσως γιατί δεν ήταν διόλου ανασφαλής...

Το 1987 έριξε την ιδέα, ενός πολιτιστικού συλλόγου, με αντικείμενο, τα Γράμματα και τις Τέχνες. Σε μια πόλη σαν τη Φλώρινα, που κυριαρχούσαν οι εικαστικές τέχνες, εκείνος πρόσθεσε τα γράμματα...

Έτσι γεννήθηκε η Εταιρία Γραμμάτων και Τεχνών. Ενθουσιασμός απέραντος! Εμείς οι, από γύρω, μπαίναμε πρωτόπλαστοι, στις προτάσεις του. Μαθαίναμε τα μαγικά, δίπλα του.

Έρχονται στο νου μου, οι συνεδριάσεις μας. Γίναμε φίλοι. Μια παρέα. Με τις περιφημες ατάκες του, το λεπτό του χιούμορ. Τόσο γήινος, τόσο ανθρώπινος. Με αρωγό πάντα την Ελένη. Με την άβυθη σκέψη του, με το τρυφερό συναίσθημά του. Φεύγαμε πάντα, με κάτι καινούργιο, στις αποσκευές της ψυχής μας.

Ύστερα γεννήθηκε και το περιοδικό ΕΤΑΙΡΙΑ.Η Φλώρινα απέκτησε, ένα αμιγώς, λογοτεχνικό περιοδικό. Με τον όρο, ό,τι δημοσιεύεται εκεί, να αναφέρεται στη Φλώρινα, ή να γράφεται από Φλωρινιώτες. Πόσοι νεοί συγγραφείς αναδείχτηκαν στις σελίδες του. Έγινε γρήγορα γνωστό παντού. Κουβαλούσε το κύρος του Σουλιώτη και απέσπασε πανταχόθεν επαίνους. Έγινε κρίκος συνδεδετικός, με τους όπου γης Φλωρινιώτες. Κάθε τεύχος στολίδι. Θυμάμαι, όταν συγκεντρωνόμασταν να μοιράσουμε τα περιοδικά. Περηφάνεια και διάθεση, να ετοιμαστούν, να ταχυδρομηθούν γρήγορα. Εμείς βουτηγμένο στο δέος..Για εκείνον ήταν κάτι σύνηθες. Για εμάς τους υπόλοιπους ήταν το θαύμα.

Πώς ν χωρέσουν στο χαρτί όλα; Πώς να «ζωγραφίσουν» τον Μίμη της Φλώρινας;

Οι εκδηλώσεις της Εταιρίας, αμέτρητες. Πρόσωπα μύθοι της λογοτεχνίας και όχι μόνον, έρχονταν να μας συστήσουν και να μας μιλήσουν στο έργο τους. Κανένας δεν αρνήθηκε την πρόσκλησή μας. Ήταν οι φίλοι του. Οι δικοί του άνθρωποι...Ο Δ. Μαρωνίτης, ο Β.Βασιλικός, ο Θ. Βαλτινός, ο Β. Καραγιάννης, ο Η. Κουτσούκος, ο Π. Θεοδωρίδης, και πόσοι άλλοι.

Απολάμβανε τον λόγο τους κι ύστερα ακολουθούσαν αξέχαστες βραδιές. Σαν τώρα, έρχονται στο νου μου. Χοές στον Διόνυσο. Πρωτότυπα γλέντια, νοσταλγικές χοροεσπερίδες, όπως παλιά, μουσικές, τραγούδι, σε έναν κόσμο που άλλαζε γρήγορα. Με αθρόα συμμετοχή των Φλωρινιωτών, μερακλήδων.

Και τα περίφημα Σκορδοκαΐλια ...Ωδή στο σκόρδο.

ΜΙΑ ΙΔΕΑ ΤΟΥ ΣΟΥΛΙΩΤΗ

Εδέσματα σκορδάτα και απίθανα. Τρόπος και ευκαιρία να χαρείς και να γελάσεις και να διασκεδάσεις και να τραγουδήσεις και να βρεις εκείνα που ο καιρός φάσκισε στη λήθη του...

Ο Σουλιώτης και η Φλώρινα. Σχέση παθιάρικη και αιώνια. Εδώ έζησε, εδώ «έφυγε». Δέκα χρόνια με την απουσία του. Δέκα χρόνια φτωχότερα. Ποτέ δεν έμαθα, πού παν οι φίλοι όταν φεύγουν...Αυτός όμως είναι μονίμως εδώ. Σ' αυτήν την πόλη που με τη ψυχή του αγάπησε. Σ' αυτή την πόλη που ύποπτα ή αδιάφορα σιωπά, δέκα ολόκληρα χρόνια τώρα. Καμία αναφορά, καμμιά μνήμη, κανένα αφιέρωμα. Αρθρογράφησα και πρότεινα στη δημοτική αρχή, να γίνει επιτέλους μια Δημοτική Πινακοθήκη στην πόλη μας. Και όλοι αυτοί οι σπουδαίοι άνθρωποι της Φλώρινας, που με το φευγιό τους την έκαναν φτωχότερη-ζωγράφοι, μουσικοί, καλλιτέχνες, συγγραφείς, ποιητές λαογράφοι-να τιμηθούν με κάποιο τρόπο. Έστω με μια ονοματοδοσία σε οδούς της πόλης....Όχι ότι έχουν ανάγκη τις τιμές μας. Εκείνοι κατέκτησαν την αθανασία με το έργο τους. Όμως είναι οι δικοί μας άνθρωποι. Κι εκείνοι που κάνανε γνωστή τη Φλώρινα παντού, εκτός από τον άγριο, βαρύ χειμώνα της...

Άκουσα σήμερα, με πολλή χαρά είναι αλήθεια, τον κ. Δήμαρχο να ανακοινώνει, πως θα δοθεί το όνομα του Μίμη Σουλιώτη σε έναν δρόμο της πόλης. Ελπίζω και εύχομαι να ακολουθήσουν και άλλοι. Όμως είμαι βέβαιη, πως στο άστρο που ζει ο Μίμης, πάλι με την ίδια αγάπη, την ίδια έγνοια, την ίδια αγωνία την αφουγκράζεται... Ο Μίμης της Φλώρινας, ο πολυπράγμων, πολυσχιδής και πολυτάλαντος ο Σουλιώτης. Ο Μίμης της αγάπης μας...Κάτι ήξερε όταν έγραφε:

... Ο έρωτας είναι χάρη και αναστολή

Κι όποιος αγαπάει δεν το ξέρει

Και μη φοβάσαι τους συμπολίτες

Μισούν με ένα πάθος που μπορεί

να τους καταστήσει αθάνατους...

Αφιέρωμα στο Μίμη Σουλιώτη από τη Δότα Σαρβάνη

Για τα δέκα χρόνια από το θάνατό του

